

БОРЦИ ЗА СВА

О немачким специјалцима говорило се тек уочи Другог светског рата, када је у оквиру Вермахта формирана јединица Бранденбург за посебне операције у непријатељској позадини. Творац таквих борбених састава био је пуковник Ото Скорцени, чији су јуришници у спектакуларној десантној акцији 1944. године ослободили италијанског фашистичког вођу Мусолинија.

Авион боинг 737 немачке Луфтханзе је 13. октобра 1977. године летео на линији Балеарска острва–Франкфурт, са 86 туриста. Изненада је скренут са курса. Пилоту је помахниталим гласом саопштена радио порука – авион је отет, тражимо безусловно ослобађање 11 политичких затвореника из затвора или ће авион бити оборен!

Четири дана касније, после необичног путовања око света, летелица је приземљена на аеродрому у Могадишу (Сомалија), где је стајала усамљена на крају аеродромске писте у ишчекивању решења.

До истека ултиматума отмицара остало је само четрдесет минута. Авиону је, да не примете терористи, пришло 28 командоса немачке Савезне граничне полиције (GSG9) и двојица чланова британског SAS-а.

■ ДИВЕРЗИЈЕ И САБОТАЖЕ

Експлозија мале јачине недалеко од авиона означила је почетак акције ослобађања талаца. За само три секунде срушена су главна и помоћна врата на авиону, кроз која су у летелицу упали командоси. Вођа терориста изрешетан је на вратима пилотске кабине, друга двојица убијена су у пилотској кабини, док је жена терористкиња рањена и савладана. Четири путника и једна

ВРЕМЕНА

стјуардеса лакше су рањени. Акција ослобађања трајала је тачно 11 минута.

Фрајкори, улани, ловци, ловачки трупови, само су неки од назива за специјалне јединице Немачке, чији почеци сежу у време рата од 1618. до 1648. године. Данашње специјалне јединице Немачке, међутим, настале су уочи Другог светског рата, када је у оквиру Вермахта формирана специјална јединица Бранденбург за специјалне операције у непријатељској позадини. Творац модерних немачких специјалних јединица био је пуковник Ото Скорцени, чији су јуришници у спектакуларној десантној акцији 1944. године ослободили италијанског фашистичког вођу Мусолинија.

У Другом светском рату на бојишту су деловали специјални ловачки трупови – Jadgkommandotrupp, лакопокретне, добро опремљене и врхунски оспособљене специјалне јединице. Биле су способне за самосталне акције у дубокој позадини непријатеља.

Скорценијеви јуришници постали су образац за све савремене специјалне снаге. Имали су сложу пешадијску и инжењеријску обуку, а увежбавали су се и у руковању минобацачима, снајперским пушкама, топовима и тенковима. Сви припадници јединице завршавали су падобранске курсеве и курсеве страних језика, али су се обучавали и да у диверзијама или различитим саботажним акцијама возе мотоцикле, камионе, чамце и локомотиве.

■ БОРБЕНИ РОНИОЦИ

Јединица борбених ронилаца немачке ратне морнарице – KSK, формирана је 1959. године, када је прва група будућих људи-жаба, односно 13 официра и подофицира добровољаца, упућена на шестомесечни курс за подводне диверзанте у француски Центар за подводне рониоце у Тулону. Немци су убрзо отворили Центар за обуку ронилаца на острву Силт, а већ 1964. група ронилаца прерасла је у морнаричку чету. Батаљон је формиран 1991. године и представљао је језгро Команде специјализованих морнаричких снага са седиштем у војнопоморској бази Екенферде.

У саставу данашњег морнаричког KSK налазе се морнаричке снаге безбедности, батаљон борбених ронилаца (група борбених ронилаца и група ронилаца-минера) и група експерата за луке и докове. Иначе, KSK је специјализован за неконвенционално ратовање и противтерористичке акције на мору, приобаљу или копну.

Кандидати за морнарички KSK, по правилу, регрутују се из редова припадника ратне морнарице – војници после четири, а официри и подофицири после осам година службе. Пре почетка обуке добровољци имају строге тестове у Институту за поморску медицину. На проверама физичке издржљивости кандидати пливају на 1.000 метара, роне 25 метара, савладавају копнене и подводне препреке, те скачу са висине. За будуће специјалце се, такође, организују дуги и напорни маршеви под пуном ратном опремом. Статистика показује да у том периоду селекције од 70 до 80 одсто при-

ОДГОВОР ТЕРОРИЗМУ

Како би одговорили на терористичке изазове, седамдесетих година прошлог века у Немачкој је формирана антитерористичка јединица Савезне граничне полиције – GSG9. Чине је добровољци из редова полиције и граничних трупа. Спада у ред најбољих специјалних јединица света, чије су акције обавијене велом тајности.

Пре пријема у GSG9 кандидати се подвргавају строгим проверама, а затим упућују на четворомесечне интензивне специјалистичке курсеве. Будући специјалци изводе падобранску и ронилачку обуку, увежбавају коришћење различитих врста експлозива и експлозивних направа, пењање и спуштање уз или низ високе зграде, те технике упадања кроз прозоре ради ослобађања талаца. Такође се оспособљавају за управљање хеликоптерима и лаким авионима.

јављених кандидата не задовољи прописане критеријуме за улазак у јединицу.

Специјалистичку обуку настављају само кандидати који су испунили почетне тестове. Оспособљавање се састоји од меког и сувог дела. Најпре стичу неопходна знања из основне и напредне ронилачке обуке, али и тактике дејства. За време четворомесечног оспособљавања у јединици проверавају се усвојене вештине.

Успешни кандидати добијају ознаке припадника KSK и одлазе на даљу дванаестомесечну обуку. На њој усвајају знања из падобранства, противминских подводних дејстава, борилачких вештина, противтерористичке тактике и страних језика. Део припадника KSK распоређује се на бродове ратне морнарице, док се остали ангажују у лукама и на доковима.

У саставу снага за брзо реаговање у кризним ситуацијама – *Krisenreaktionkraefte*, марта 1995. формирана је Специјална команда. Септембра 1996. године прерасла је у Команду специјалних снага копнене војске. Њену основну снагу чини Бригада за специјалне операције, која броји око 1.000 припадника, а организована је 1996. године. Јавности је та јединица први пут представљена у септембру 1997. године на вежби *Натоа Брзи орао*.

■ БРЗИ ОРАО

Бригаду чине штаб, штабна чета, чета везе, чета за подршку, санитарски вод са хеликоптерима за евакуацију рањеника, затим, чета за дубинско извиђање – *Fernspraechkompanie*, у којој има око 150 специјалаца, четири чете командоса – *Kommandokompanie*, те Центар за опремање и испитивање наоружања и војне опреме – *Versuchszentrum*.

Бригада за специјалне операције изводи диверзије и саботаже, антитерористичка дејства, препаде на војне и цивилне објекте, прикупља обавештајне податке, наводи артиљерију или авијацију.

Основну тактичку јединицу Бригаде представља тим са четири посебно обучена војника специјалаца. Вод у свом саставу има четири тима, а чета четири вода, у којима се ангажује 80 командоса. У чети делују и специјалисти за минирање, одржавање везе, те санитарско особље и експерти за стране језике.

Специјализација командоса организује се на нивоу вода. Први вод изводи акције на копну – хоризонтални продор у позадину непријатеља. Падобрански десант, односно вертикални маневар је задатак другог вода. За дејства на води и под водом – амфибијска дејства ангажују се командоси трећег вода, а за борбу у екстремним климатским условима припадници четвртог вода.

У Бригаду за специјалне операције примају се кандидати који су провели одређено време у некој од елитних падобранских јединица. Пре почетка обуке они се подвргавају десетодневним ригорозним проверама психофизичких способности.

Потом следи трогодишња специјалистичка обука која је заснована на програму обуке британског SAS-а. Кандидати завршавају различите курсеве – падобранске скокове, роњење, алпинистичке курсеве са скијањем, затим диверзантске курсеве за употребу експлозива и експлозивних направа, курсеве наоружања са бојним гађањима, те преживљавања у природи и боравка у позадини непријатеља. Део кандидата упућује се и на додатну обуку у британски Центар за обуку SAS-а. Обуку за дејства на води и под водом, те обуку за антитерористичку борбу изводе инструктори морнарничког KSK и GSG9.

ТИМОВИ СПЕЦИЈАЛАЦА

У саставу GSG9 ангажовано је око 200 специјалаца. Свака од пет борбених група антитерористичке јединице има по 30 припадника. Подељени су у неколико специјалистичких тимова, које чине командири, снајперисти, обележивачи циља и стрелци. Поред борбених тимова, у саставу GSG9 налазе се штабна јединица, инжињеријска и јединица везе, те јединица за документацију.

Јединица GSG9 користи три хеликоптера и специјално прилагођене аутомобиле марке мерцедес са непробојним стаклима и појачаном каросеријом, која је отпорна на стрељачку муницију калибра до 12,7 милиметара.

Припадници копненог дела KSK ангажовани су у саставу мултинационалних снага у Босни и Херцеговини – Мултинационални специјални тим 6.

■ ОГРАНИЧЕНЕ АКЦИЈЕ

Реорганизацијом Бундесвера 2000. године, у ратном ваздухопловству формирана је Дивизија за специјалне операције – *Division Speciale Operationen*. У свом саставу има штаб, две ваздушнодесантне бригаде – 26. и 30. *Luftlandebrigade*, које броје по 3.000 припадника, са два падобранска батаљона, затим, два ваздушнодесантна батаљона за дубинско извиђање – 262. и 272. *Luftlandendunterstetuzung batallion*. Пук за везу број 4 – *Fernmelde Regiment* са 1.300 специјалаца, чине четири чете.

Дивизија за специјалне операције изводи спасавања и евакуације, штити снаге у временски ограниченим акцијама – *Sicheren Rueskfuehrung Extraction*, заузима непријатељске аеродроме и води борбу у дубини противничке позадине.

Оспособљавање припадника Дивизије је веома тешко и сложено. Обухвата обуку у планинарењу, откривању и идентификацији циљева, преживљавање у позадини непријатеља и гађања из различитих врста наоружања. Кандидати за јединицу у пешадијској школи у Хамелбургу обучавају се у борилачким вештинама, борби прса у прса, тактици, начинима дејства у нападима на објекте. Такође, похађају снајперски курс, уче начине маскирања и прикрадања објектима, имају курс из летења хеликоптерима, али и курс за водиче службених паса.

Састави 31. ваздушнодесантне бригаде боравили су у мировној мисији на просторима некадашње СФРЈ, а потом су упућени у Авганистан. ■

Станислав АРСИЋ

